

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De minister voor Immigratie en Asiel
drs. G.B.M. Leers
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 14 september 2011
contactpersoon voorlichting
doorkiesnummer 070 - 361 9721
e-mail voorlichting@rechtspraak.nl
uw kenmerk 2011-2000278583
onderwerp Advies concept-wetsvoorstel Wijziging van de
Vreemdelingenwet 2000 in verband met de strafbaarstelling van
illegaal verblijf van vreemdelingen in Nederland
bijlage(n) 1

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 46
www.rechtspraak.nl

Geachte heer Leers,

Bij brief van 11 juli 2011 met opgemeld kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de "Raad") u te adviseren over het concept-wetsvoorstel Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de strafbaarstelling van illegaal verblijf van vreemdelingen in Nederland (het "Wetsvoorstel").

Wetsvoorstel

Het Wetsvoorstel betreft het invoegen in de Vreemdelingenwet 2000 (Vw) na artikel 108 van een nieuw artikel 108a, luidende:

1. *De meerderjarige vreemdeling die niet rechtmatig in Nederland verblijft, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste vier maanden of geldboete van de tweede categorie.*
2. *In afwijking van het eerste lid, is de vreemdeling niet strafbaar zolang de voor hem geldende vertrektermijn, bedoeld in artikel 62, eerste, vierde of vijfde lid, nog niet is verstreken.*
3. *Het in het eerste lid strafbaar gestelde feit is een overtreding.*
4. *Artikel 108, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing."*

Memorie van Toelichting

Blijkens de Memorie van Toelichting ("MvT") vormt het Wetsvoorstel een uitwerking van de volgende afspraak uit het regeer- en gedoogakkoord:

"Het kabinet zal inzetten op strafbaarstelling van illegaliteit en de handhaving hiervan vooral richten op criminele en overlastgevende personen met het oogmerk deze zo snel mogelijk het land uit te zetten." (MvT p. 4).

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2011
pagina 2 van 10

De voorgestelde strafbaarstelling maakt deel uit van een samenhangend geheel van maatregelen dat illegaal verblijf in Nederland onaantrekkelijker moet maken (MvT p. 4). Deze strafbaarstelling heeft niet als doel het vertrek van de illegale vreemdelingen te bevorderen, maar de vreemdeling te bestraffen voor illegaal verblijf (MvT p. 6). Deze strafbaarstelling vormt een aanvulling op de bestaande strafbaarstelling op grond van artikel 197 van het Wetboek van Strafrecht ('illegaal verblijf in weerwil van ongewenstverklaring') en op de voorgestelde strafbaarstelling in het thans bij de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstel ter implementatie van de zogenoemde Terugkeerrichtlijn¹ (32 420) ('overtreding inreisverbod'). De aanvulling bestaat eruit dat op grond van het Wetsvoorstel ook de vreemdeling die voor de eerste keer illegaal in Nederland wordt aangetroffen strafrechtelijk kan worden aangepakt (MvT p. 4-5).

De overtreding, bedoeld in artikel 108a Vw, kan worden afgedaan met een strafbeschikking (MvT p. 12). Indien de boete niet wordt betaald, of als vooraf al duidelijk is dat de verdachte zeer waarschijnlijk niet bereid of in staat is te betalen, en/of als de verdachte geen adres heeft waarnaar de strafbeschikking kan worden gezonden, ligt het in de rede de verdachte meteen te dagvaarden. Door het College van procureurs-generaal zullen richtlijnen worden opgesteld met betrekking tot het vervolgingsbeleid (MvT p. 13-14).

Ten aanzien van de handhaving wordt opgemerkt dat niet actief – buiten het kader van het vreemdelingentoezicht – zal worden opgespoord naar het delict 'illegaal verblijf'. Het zal vrijwel altijd gaan om ontdekking op heterdaad dan wel om ontdekking bij de aanhouding wegens een algemeen delict (MvT p. 15). Het handhavingsbeleid vergt dan volgens de MvT ook niet of nauwelijks extra inspanningen van de (vreemdelingen)politie en de Koninklijke Marechaussee (KMar) (MvT p. 26). De gevolgen voor het OM en de Rechtspraak zijn afhankelijk van het aantal zaken dat direct voor de rechter wordt gebracht, wat met name zal afhangen van het betaalgedrag van de illegale vreemdeling (MvT p. 26).

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.²

¹ Richtlijn 2008/115/EG (PbEU L348/98).

² De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2011
pagina 3 van 10

Advies

De Raad heeft kennisgenomen van het Wetsvoorstel. Dit geeft aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Verhouding met Unierecht

Vooropgesteld wordt dat de voorgestelde strafbaarstelling moet worden gezien in het licht van het recht van de Europese Unie. Volgens vaste jurisprudentie van het HvJ EU behoort het strafrecht in beginsel tot de bevoegdheid van de lidstaten, maar kan dit rechtsgebied wel door het Unierecht worden beïnvloed.

Van belang is de (hiervoor reeds genoemde) Terugkeerrichtlijn, welke tot doel heeft het vertrek van illegale vreemdelingen te bevorderen. De lidstaten mogen geen regeling toepassen die de verwezenlijking van de doelstellingen van deze richtlijn in gevaar brengt. De tenuitvoerlegging van een straf wegens illegaal verblijf mag dan ook (zoals ook in de MvT is uiteengezet) niet leiden tot vertraging of belemmering van het vertrek van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen.

In zijn arrest van 28 april 2011 inzake El Dridi³ heeft het HvJ EU zich in dit verband specifiek uitgelaten over de toelaatbaarheid van een vrijheidsstraf, en geoordeeld dat de Terugkeerrichtlijn aldus moet worden uitgelegd “*dat deze zich verzet tegen een regeling van een lidstaat (...) krachtens welke aan een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land een gevangenisstraf wordt opgelegd op de enkele grond dat die persoon, in strijd met een bevel om het grondgebied van die staat binnen een bepaalde termijn te verlaten, zonder geldige reden zijn verblijf op dat grondgebied voortzet.*” In het standpunt bij dit arrest van de advocaat-generaal Mazák wordt opgemerkt dat alleen al de enkele strafbaarstelling van niet-naleving van een overheidsbevel om het grondgebied van een land binnen een bepaalde termijn te verlaten – los van de daarop gestelde sanctie – het nuttig effect ontnemt van art. 8 lid 1 jo 15 van de Terugkeerrichtlijn (overweging 43 in samenhang met de overwegingen daarvoor).

Opmerking verdient dat naar aanleiding van het El Dridi-arrest ter zitting van de rechtbank Amsterdam van 28 juli 2011 in drie zaken de vraag aan de orde is geweest of de onverkorte toepassing van artikel 197 Sr in overeenstemming is met de Terugkeerrichtlijn, en dat op basis van de daarbij gevoerde discussie deze rechtbank een prejudiciële vraagstelling voorbereidt. Namens verdachten is betoogd dat artikel 197 Sr onverbindend is jegens derdelanders, in ieder geval voor zover dit voorziet in de oplegging van een vrijheidsstraf. In de visie van het OM heeft de richtlijn geen betrekking op situaties waarin aan de vreemdeling het verblijf in een lidstaat is verboden omdat hij een gevaar wordt geacht voor de openbare orde. Verder menen verdachten dat vanaf 24 december 2010 (de datum waarop de richtlijn moest zijn geïmplementeerd) ongewenstverklaringen van rechtswege expireren zodra zij meer dan vijf jaar oud zijn, aangezien artikel 11, lid 2 van de richtlijn voorziet in een maximale duur van vijf jaren voor een inreisverbod. Volgens het OM gaat het inreisverbod pas in op het moment dat de betrokkene zich buiten Nederland bevindt. De visie van de verdediging zou volgens het OM tot gevolg hebben dat derdelanders die een gevaar vormen voor de openbare orde, meer rechten krijgen dan Unieburgers in een vergelijkbare situatie, wat niet de bedoeling van de Uniewetgever zou zijn.

³ C 61/11 PPU.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2011
pagina 4 van 10

De voorgestelde strafbaarstelling van illegaal verblijf moet dus worden bezien in het licht van de Terugkeerrichtlijn en bijbehorende jurisprudentie, in het bijzonder het El Dridi-arrest en voornoemd standpunt van de advocaat-generaal Mazák. In de MvT wordt geconcludeerd dat deze richtlijn en dit arrest zich niet verzetten tegen de voorgestelde strafbaarstelling. De Raad wijst er op dat een rechter in het concrete geval tot een ander oordeel kan komen. Het verdient in dit licht aanbeveling om voornoemde procedure rond de prejudiciële vraagstelling van de rechtbank Amsterdam af te wachten en om in ieder geval in de MvT nader in te gaan op de verhouding tussen het Wetsvoorstel enerzijds en de Terugkeerrichtlijn en het arrest El Dridi anderzijds, en daarbij onder meer te betrekken de annotatie van P. Boeles bij voornoemd arrest.⁴

Hieronder zal bij enkele specifieke onderdelen van het Wetsvoorstel nader worden ingegaan op de verhouding met het Unierecht.

De strafbaarstelling van illegaal verblijf

Strafbaarstelling bij ontbreken vertrektermijn

In bepaalde situaties geldt in het geval van illegaal verblijf in het geheel geen vertrektermijn voor de vreemdeling. Als voorbeeld kan genoemd worden de vreemdeling die vanaf zijn binnenkomst illegaal in Nederland verblijft (zie verder MvT p. 17). Die vreemdelingen zijn derhalve direct strafbaar op grond van het voorgestelde artikel 108a Vw. De Raad vraagt zich af hoe dit zich verhoudt tot de Terugkeerrichtlijn, waarin als uitgangspunt wordt gehanteerd dat een vreemdeling steeds binnen redelijke grenzen in staat wordt gesteld eerst op eigen initiatief het land te verlaten, en adviseert hierop in de MvT nader in te gaan.

Voortdurend delict?

In de MvT wordt verondersteld dat strafbaar illegaal verblijf een voortdurend delict vormt (MvT p. 11). Dat wil zeggen dat, zolang het illegale verblijf niet wordt beëindigd (door bijvoorbeeld vertrek of doordat een verblijfsvergunning wordt verleend), er sprake is van één strafbaar feit. De Raad merkt in dit verband op dat uit de jurisprudentie ook andere opvattingen blijken.⁵ Overigens kan ook bij een voortdurend delict de ontdekking op heterdaad zo dikwijls plaatsvinden als wordt geconstateerd dat de verboden situatie (nog) bestaat.⁶

⁴ HvJ EU 28 april 2011 C-61/11 PPU, JV 2011/242.

⁵ Zie bijvoorbeeld de conclusie van A-G Vegter bij HR 12 januari 2010, LJN BK 2667, over de strafbaarstelling van art. 197 Sr: "10. Het Hof heeft geoordeeld dat het onder 1 tenlastegelegde feit geen voortdurend delict betreft, maar het verblijf van de verdachte in Nederland telkens opnieuw een strafbaar feit vormt. Daarin ligt besloten dat het feit dat de verdachte op 26 mei 2007 te Leerdam als ongewenst vreemdeling heeft verbleven niet hetzelfde feit was als dat waarvoor hij, volgens de verdediging, door het Gerechtshof te Amsterdam op 24 november 2003 is veroordeeld. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk. Het Hof heeft tot uitdrukking gebracht dat een delict dat bestaat uit een verboden toestand, meerdere malen - ook in de zin van artikel 68 Sr - kan worden begaan. Op die hoofdregel lijken wel uitzonderingen mogelijk. Denk aan een vervolging binnen zeer korte tijd waarbij de verdachte geen gelegenheid heeft gehad aan de verboden toestand een einde te maken."

⁶ Vgl. HR 3 november 1992, LJN AB8562, NJ 1993, 291.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2011
pagina 5 van 10

Een en ander zou inhouden dat een verdachte – nu sprake is van een overtreding – zo vaak kan worden beboet als het gedrag wordt geconstateerd. Uit het arrest El Dridi lijkt echter voort te vloeien dat een vreemdeling ten minste voldoende gelegenheid moet krijgen om het land te verlaten voordat hij opnieuw wordt bekeurd. In paragraaf 1.3 van de MvT staat weliswaar dat het Wetsvoorstel met name ziet op de vreemdeling die geen rechtmatig verblijf heeft en in het kader van het vreemdelingtoezicht of anderszins voor de eerste keer als zodanig wordt aangetroffen, maar dat volgt niet uit de wettekst. De Raad wijst in dit verband op Hof Arnhem 26 april 2011, LJN BQ5860. In deze zaak heeft het hof het OM niet-ontvankelijk verklaard in de vervolging van een verdachte ter zake van overtreding van artikel 197 Sr, die binnen tien dagen na invrijheidstelling na een eerdere aanhouding wegens overtreding van artikel 197 Sr opnieuw werd aangehouden. Het hof overwoog – onder verwijzing naar een beleidsbrief van het College van procureurs-generaal van 20 oktober 2008⁷ dat aan de vreemdeling na ontslag uit detentie een redelijke termijn gegund moet worden om het land te verlaten. Daarvan was in dit geval naar het oordeel van het hof geen sprake.

De Raad adviseert in de MvT op het voorgaande nader in te gaan.

Handhaving, sanctionering, berechting en tenuitvoerlegging

Ten aanzien van de handhaving en sanctionering van de voorgestelde strafbaarstelling en van de mogelijke berechting door de rechter en van de tenuitvoerlegging van een door het OM of de rechter op te leggen straf, kan het volgende worden opgemerkt.

Geen intensivering?

Volgens de MvT zal als gezegd niet actief – buiten het kader van het vreemdelingtoezicht – worden opgespoord naar het delict 'illegaal verblijf', en zal het vrijwel altijd gaan om ontdekking op heterdaad dan wel om ontdekking bij de aanhouding wegens een commuun delict (MvT p. 15). De formulering van deze passage laat onverlet de mogelijkheid dat het vreemdelingtoezicht als zodanig wel wordt versterkt. Elders in de MvT wordt gesteld “dat het handhavingsbeleid niet of nauwelijks extra inspanningen van de (vreemdelingen)politie en de KMar vergt” (MvT p. 26). Dit wekt de indruk dat er geen sprake zal zijn van een (substantiële) intensivering van de handhaving en van het vreemdelingtoezicht. De Raad wijst in dit verband op uw brief aan de Tweede Kamer van 8 juli 2011 waarin het kabinet zijn aanpak van illegaal verblijf presenteert.⁸ In deze brief wordt onder andere aangegeven dat het vreemdelingtoezicht wordt versterkt. Zo is kennelijk de aanpak van (faciliteerders van) illegaal verblijf en van criminele vreemdelingen als een van de landelijke prioriteiten van de politie voor de periode 2011-2014 benoemd. De Raad begrijpt hieruit dat sprake zal zijn van een (substantiële) intensivering van het vreemdelingtoezicht en adviseert dit in de MvT tot uitdrukking te laten komen.

Cautie

In de MvT wordt verondersteld dat aan de vreemdeling pas de cautie moet worden verleend op het moment dat de vreemdelingenpolitie of KMar kenbaar maakt dat overwogen wordt om een sanctie wegens illegaal verblijf op te leggen (MvT p. 14). Deze veronderstelling lijkt de Raad niet juist. Volgens het geldende recht moet de cautie immers worden verleend op het moment dat een redelijk

⁷ PaG/HB/13161-beleidsbrief.

⁸ Kamerstukken II 2010-2011, 19 637, nr. 1435.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2011

pagina 6 van 10

vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit ontstaat, en niet pas op het moment dat kenbaar wordt gemaakt dat overwogen wordt om een sanctie op te leggen.

Financiële sanctie als uitgangspunt

Volgens de MvT geldt een financiële sanctie als uitgangspunt bij het overtreden van het voorgestelde artikel 108a Vw (MvT p. 12). Deze sanctie wordt bij voorkeur opgelegd bij OM-strafbeschikking.⁹ Dit zou volgens de MvT tegemoet komen aan de uitgangspunten van de Terugkeerrichtlijn en het arrest El Dridi, te weten dat de terugkeer van een illegale vreemdeling zo min mogelijk wordt belemmerd door een vrijheidsbenemende sanctie.

De Raad plaatst hierbij twee kanttekeningen.

In de eerste plaats wordt gewezen op de Nota naar aanleiding van het nader verslag in het kader van de implementatie van de Terugkeerrichtlijn¹⁰, waarin u opmerkt:

"Een strafrechtelijke boete kan bij niet-nakoming worden omgezet in vervangende hechtenis. Daarin verschilt de strafrechtelijke boete van de bestuurlijke boete, die weliswaar de mogelijkheid van verhaal biedt, maar geen ruimte laat voor vervangende hechtenis. Ik acht dit verschil relevant. Juist de illegale vreemdeling heeft in veel gevallen geen vermogen om verhaal op te halen, waardoor een zuiver financiële sanctie niet het gewenste effect zal hebben. Ook om deze reden verdient strafrechtelijke sanctionering van overtreding van het inreisverbod de voorkeur."

Deze overweging lijkt in tegenspraak met de MvT bij het Wetsvoorstel, waarin immers als uitgangspunt wordt gehanteerd dat de vreemdeling in beginsel wel in staat zal zijn een geldboete te voldoen. Als al bij voorbaat blijkt dat een geldboete niet zal (kunnen) worden voldaan, moet het OM – volgens de MvT – in plaats van het opleggen van een strafbeschikking de zaak voor de (kanton)rechter dagvaarden. Uiteindelijk zal in veel gevallen toch (vervangende) hechtenis volgen.

In de tweede plaats kan uit de hiervoor geciteerde passage volgen dat in die gevallen waarin het OM wèl bij strafbeschikking een geldboete oplegt, de vreemdeling die geldboete vaak (of zelfs in de regel) niet zal (kunnen) voldoen. In dat geval zal het OM alsnog kunnen dagvaarden of het dwangmiddel artikel 578b Sv kunnen toepassen. De officier van justitie vordert overeenkomstig dit laatste voorschrift bij de kantonrechter (veelal die van de rechtbank Leeuwarden, omdat de vreemdeling geen GBA-adres heeft) de gijzeling van de betrokkene. De kantonrechter bepaalt vervolgens de duur van de gijzeling overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht met betrekking tot de vervangende hechtenis. Feitelijk dus – ook bij de strafbeschikking, zij het verkapt – een vorm van vervangende hechtenis. In de MvT, en met name niet op pagina's 6, eerste bullet, en 12, wordt hier niet nader op ingegaan.

De Raad adviseert in de MvT aan de bovengenoemde twee punten aandacht te besteden.

⁹ Krachtens een dergelijke beschikking kan het OM wel een geldboete of taakstraf opleggen, maar geen vervangende hechtenis.

¹⁰ Kamerstukken II 2010-2011, 32 420, nr. 12, p. 6.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2011
pagina 7 van 10

Terugkeer en rechtspositie verdachte in strafrechtelijke procedure

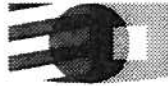
De terugkeerplicht van een vreemdeling en het recht van een verdachte op aanwezigheid bij de behandeling van zijn strafzaak verhouden zich slecht met elkaar. Dit doet zich thans met name voor in hoger beroep bij de behandeling van strafzaken op grond van artikel 197 Sr. Als de strafzaak van een verdachte die inmiddels het land heeft verlaten bij de rechter komt en diens raadsman doet een beroep op het aanwezigheidsrecht, kan het zijn dat de rechter dit verzoek gegrond acht. In het geval daarop wordt gereageerd dat de verdachte geen *laissez-passer* krijgt, kan het OM niet-ontvankelijk worden verklaard. Het voorgaande kan eveneens ten aanzien van artikel 108a Vw worden voorzien. Aangezien opmerkingen hierover ontbreken in de MvT, wordt geadviseerd de MvT op dit punt aan te vullen.

In het geval de betrokkene verzet aan wil tekenen tegen een hem opgelegde strafbeschikking, maar hij het land wordt uitgezet voordat hij daartoe in de gelegenheid is, doet zich de vraag voor of zijn rechtspositie voldoende is gewaarborgd. Wordt hem dan meegedeeld hoe hij alsnog verzet kan aantekenen? De Raad adviseert de MvT op dit punt aan te vullen.

Terugkeer en tenuitvoerlegging straf

In de MvT wordt verondersteld dat de terugkeer van een vreemdeling voorrang heeft boven de tenuitvoerlegging van een op grond van de voorgestelde strafbaarstelling op te leggen straf¹¹ (MvT, p. 6-7). De Raad vraagt zich af uit welke bepaling dat volgt. Uit de voorgestelde regeling volgt dat in ieder geval niet uitdrukkelijk. De Raad vraagt zich dan ook af of er geen bijzondere wettelijke regeling dient te worden getroffen om iemand die nog een straf heeft openstaan te kunnen laten terugkeren naar zijn land van herkomst. Een dergelijke regeling zou moeten worden getroffen zowel met het oog op de Terugkeerrichtlijn als op het straf(proces)recht, waarin immers als uitgangspunt geldt dat een door de rechter opgelegde straf ook daadwerkelijk wordt geëxecuteerd (zie o.a. art. 553 Sv jo de Aanwijzing executie: "*Het OM is verplicht de door de rechter opgelegde straffen te executeren*").

¹¹ Als gezegd kan het daarbij zowel gaan om een geldboete als om hechtenis.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2011
pagina 8 van 10

Werklast

De Raad verwacht dat het Wetsvoorstel gevolgen heeft voor de werklast van de Rechtspraak.

Aantallen zaken

Op grond van gegevens die ambtelijk zijdens uw ministerie zijn aangereikt, wordt verwacht dat als gevolg van het Wetsvoorstel jaarlijks ongeveer 10.000 kantonzaken extra afgedaan zullen worden in verband met overtreding van het nieuwe artikel 108a Vw. Ook wordt een toename van het aantal hoger beroepen verwacht. Dit tezamen zal leiden tot een **jaarlijkse extra kostenpost van ca. € 1,9 mln.**

Prijs per zaak

Naast de gevolgen voor de werklast ten gevolge van de 10.000 extra zaken, heeft het Wetsvoorstel ook gevolgen voor de gemiddelde prijs van rechtszaken door een verandering in het relatieve gewicht binnen de zogenoemde productgroep kanton.

Uitgangspunt is het gegeven dat overtredingszaken in het algemeen relatief lichter zijn dan de gemiddelde kantonzaak. Op basis hiervan zal het Wetsvoorstel in beginsel een jaarlijkse besparing van ca. € 1,6 mln tot gevolg hebben.

Als gevolg van het Wetsvoorstel wordt de gemiddelde behandeltijd van een zaak tevens op drie aspecten beïnvloed:

1. *Meerderjarigheid*

De voorgestelde bepaling stelt strafbaar de meerderjarige vreemdeling. De meerderjarigheid vormt daarmee een bestanddeel dat bewezen moet worden verklaard. In voorkomende gevallen zal het ten aanzien van jeugdige vreemdelingen lastig zijn die meerderjarigheid vast te stellen. Verwacht wordt dat op dit punt regelmatig door de verdediging verweer zal worden gevoerd. Het onderzoek naar aanleiding van een dergelijk verweer zal de nodige tijd in beslag kunnen nemen. Dit zal leiden tot een toename van de gemiddelde duur van een kanton strafzaak.

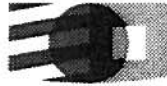
2. *Inschakelen tolk*

Gegeven de doelgroep van de strafbaarstelling wordt verwacht dat het regelmatig wenselijk zal worden geacht tijdens de zitting een tolk in te schakelen. Dit zal leiden tot een toename van de gemiddelde duur van een kanton strafzaak.

3. *Verstek*

Verwacht wordt dat een groter dan gemiddeld deel van de betreffende zaken bij verstek gewezen zal worden. Dit zal leiden tot een afname van de gemiddelde duur van een kanton strafzaak.

Op grond van een globale inschatting verwacht de Raad dat de toe- en afname van de zaakswaarte als gevolg van deze drie effecten gelijk aan elkaar zullen zijn en daardoor geen financiële gevolgen zullen hebben.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2011
pagina 9 van 10

Het Wetsvoorstel zal voor de gemiddelde zaakswaarte / prijs per zaak als gevolg van de hiervoor beschreven extra instroom van relatief lichte kantonzaken dus een **jaarlijkse besparing van ca. € 1,6 mln tot gevolg hebben.**

Totale effect op werklast

Op basis van het voorgaande worden de totale structurele effecten van het Wetsvoorstel op de werklast van de Rechtspraak (aantallen zaken en prijs per zaak) ingeschat als volgt:

Werklastgevolgen rechtspraak	Jaarlijkse meerkosten
Effect hogere aantallen	€ 1.904.204,-
Effect behandeltijd per zaak	0
Effect wijziging gemiddelde zaakswaarte productgroepen	- €1.601.173,-
Totaal effect wetsvoorstel per jaar	€ 303.031,-

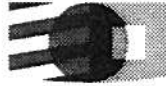
Mocht het wetsvoorstel en/of de inzichten hieromtrent zich wijzigen, dan behoudt de Raad zich het recht voor om hierop later terug te komen.

Tot slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de informatievoorziening aan en de voorbereiding van de gerechten op de invoering van de onderhavige regeling verzoekt de Raad u hem te informeren over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede respectievelijk de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wettekst in het Staatsblad.

Hoogachtend,

mr. F.W.H. van den Emster
Voorzitter van de Raad voor de rechtspraak

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2011
pagina 10 van 10

Bijlage 1: opmerkingen van redactionele aard

- **MvT, p. 11, tweede alinea, laatste zin:** na "(...) samenloop leiden er dan toe" moet worden ingevoegd "dat".
- **MvT, p. 13, laatste alinea:** "Vreemdelingen wier rechtmatig verlijf is beëindigd, zij (...)", "zij" moet zijn "zijn".
- **MvT, p. 25, tweede regel bovenaan:** in de zinsnede "In beginsel iedere zal iedere", schrappen eerste "iedere".